

คำแนะนำสำหรับผู้ปฏิบัติงานและอาสาสมัครด้าน
การพัฒนาคนพิการโดยชุมชน
(Community-based Rehabilitation: CBR)
การพัฒนาเพื่อทุกคนโดยชุมชน
(Community-based Inclusive Development: CBID)
ในช่วงวิกฤตโรคระบาด COVID-19

คำแนะนำมีดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ผู้ปฏิบัติงานด้าน CBR/CBID มีบทบาทหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งในช่วงวิกฤตโรคระบาด COVID-19 การปฏิบัติงานนี้สามารถช่วยในการปกป้องและช่วยเหลือคนพิการ ครอบครัวที่มีสมาชิกเป็นคนพิการ และสมาชิกผู้อยู่ในสภาวะเปราะบางในชุมชน เช่น ผู้สูงอายุ และคนไร้บ้าน ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนได้รับการปกป้องคุ้มครองทั่วทั้งชุมชน

ข้อ 2. ผู้ปฏิบัติงานด้าน CBR/CBID ควรมีการลงพื้นที่เพื่อเข้าเยี่ยมสมาชิกในชุมชนตามจุดประสงค์เฉพาะที่จำเป็นเท่านั้น เช่น การส่งอาหาร น้ำดื่ม และยาสามัญประจำบ้าน การเข้าเยี่ยมสมาชิกในชุมชนควรมีการรักษาระยะห่างระหว่างบุคคลเมื่อเข้าเยี่ยมด้วย และผู้ที่ทำงานด้าน CBR/CBID ควรมีข้อมูลที่สามารถติดต่อเป็นประจำกับผู้คนในครอบครัวและหรือสมาชิกในชุมชนทางโทรศัพท์ (ทางข้อความหรือแอปพลิเคชันอื่นๆที่จำเป็น) เพื่อรับแจ้งข่าวสาร และรวบรวมข้อมูลความต้องการของสมาชิกในชุมชน เพื่อหาหรือวิธีการให้ความช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็นต่างๆ ได้

ข้อ 3. เนื้อหาสำคัญจากสิ่งที่ได้รับการพัฒนาและถ่ายทอดโดยโครงการ CBR/CBID ควรเป็นไปตามบริบทและข้อกำหนดกฎเกณฑ์ของท้องถิ่น โดยคำนึงถึงวิธีการการเตรียมความพร้อมในกรณีฉุกเฉินที่เน้นบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Person-Centred Emergency Preparedness tool: PCEP) โดยขอให้พิจารณาในประเด็นต่อไปนี้

- การรับรู้ถึงภัยอันตรายในท้องถิ่น/ ความเสี่ยงอันตรายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19

- จัดทำแผนร่วมกับสมาชิกในชุมชน คนพิการและผู้ที่อยู่ในสถานะเปราะบาง อื่นๆในสิ่งที่ต้องทำ และระบุผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ
- การทำให้ชุมชนเกิดแรงจูงใจและมีความพร้อมในการดำเนินการ
- การเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และปรับแผนเพื่อรับมือหากมีความจำเป็น
- การดูแลซึ่งกันและกัน
- การแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร

หลักการทั้ง 6 ข้อข้างต้น สามารถประสานได้บนพื้นฐานการติดต่อทางโทรศัพท์/ข้อความ/ อีเมลกับชุมชนที่มีผู้ปฏิบัติงานในชุมชนพร้อมที่จะรับผิดชอบดำเนินการ ดังรายละเอียดเพิ่มเติมต่อไปนี้

รับรู้ถึงภัยอันตรายในท้องถิ่น/ความเสี่ยงอันตรายต่างๆ ผู้ปฏิบัติงานในชุมชนต้องทำความเข้าใจกับสถานการณ์ในท้องถิ่นอย่างเต็มที่เท่าที่จะทำได้ จำเป็นต้องรู้เข้าใจ ค้นเคยกกับกฎเกณฑ์และข้อควรปฏิบัติทั้งหมดที่ถูกกำหนดมาโดยรัฐบาลของตน การทำงานร่วมกับโครงสร้างท้องถิ่น เพื่อหาแนวทางการทำงานร่วมกัน และเพื่อให้แน่ใจว่าความต้องการของคนพิการนั้นได้รับการพิจารณาให้อยู่ในแผนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

จัดทำแผนร่วมกับสมาชิกในชุมชนในสิ่งที่ต้องทำ และระบุผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ศูนย์บริการของชุมชนควรมีข้อมูลเบอร์โทรศัพท์ของสมาชิกในชุมชน เพื่อไว้ติดต่อกับสมาชิกในครอบครัว หรือข้อมูลรายบุคคลสำหรับการวางแผนรับมือร่วมกันได้ และต้องมั่นใจว่าความต้องการของคนพิการจะต้องได้รับการพิจารณาโดยบรรจุในแผนยุทธศาสตร์ของท้องถิ่นที่กำลังดำเนินการอยู่ด้วย โดยยุทธศาสตร์เหล่านี้จะแตกต่างกันไปตามแต่ละสถานการณ์ ตัวอย่าง เช่น

- ตรวจสอบให้แน่ใจว่าคนที่ติดเชื้อไวรัส COVID-19 จะไม่ถูกตีตราหรือเป็นที่น่ารังเกียจของคนในชุมชนเอง
- ทำงานร่วมกับคนพิการและครอบครัวคนพิการอย่างใกล้ชิด เพื่อให้พวกเขาสามารถเข้าถึงบริการการฟื้นฟูสมรรถภาพและการเข้าถึงการรักษาโรคเมื่อถึงคราวที่มีความต้องการ
- แยกคนพิการและสมาชิกผู้อยู่ในสถานะเปราะบางในหมู่บ้านหรือชุมชนจากสมาชิกคนอื่นๆ เพื่อป้องกันดูแล จัดหาอาหาร การช่วยออกไปซื้อของให้ ในขณะเดียวกันต้องสังเกตและปฏิบัติตามแนวทางเพื่อให้มั่นใจว่าพวกเขาปลอดภัยจากการติดเชื้อ COVID-19

- แยกคนที่ติดเชื้อ COVID-19 ออก และดูแลพวกเขาในที่ที่ห่างจากสมาชิกอื่นๆ ในชุมชน โดยการไม่เลือกปฏิบัติหรือรังเกียจผู้ติดเชื้อ และครอบครัวของผู้ติดเชื้อ
- เตรียมน้ำสะอาดและสบู่สำหรับล้างมือทำความสะอาดเป็นประจำ
- จัดพื้นที่เพื่อเตรียมน้ำสะอาด และสบู่ล้างมือในจุดที่สามารถเข้าถึงได้
- เตรียมและสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งก่อนออกไปข้างนอกโดยเฉพาะในสถานที่แออัด ลดการเดินทาง หรือเดินทางเมื่อจำเป็นเท่านั้น
- การแจ้งข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการรักษาระยะห่างระหว่างบุคคลเพื่อลดการติดเชื้อ (อยู่ห่างกัน 2 เมตร) และการล้างมือทำความสะอาด
- การติดต่อประสานงานสถานพยาบาลตามนโยบายท้องถิ่นเมื่อพบว่า มีบุคคลที่มีอาการติดเชื้อ COVID-19

ทำให้ชุมชนเกิดแรงจูงใจและความพร้อมในการดำเนินการ ชุมชนจะตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการที่ควรปฏิบัติ ซึ่งต้องสามารถทำได้ และสามารถตัดสินใจได้ว่าใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ คนที่ทำงานในชุมชนสามารถส่งเสริมผู้นำคนในกลุ่มเพื่อทำการตัดสินใจตามสถานการณ์จริงบนฐานของข้อมูลที่มีอยู่ล่าสุด

เผื่อระวังการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และปรับแผนเพื่อรับมือหากมีความจำเป็น เจ้าหน้าที่ชุมชนจะต้องประสานงานกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และต้องสังเกตว่าสถานการณ์ของชุมชน บุคคล และครอบครัวของคนในชุมชนเปลี่ยนไปอย่างไร รวมถึงการแจ้งข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านต่างๆ (เช่น จำนวนผู้ติดเชื้อหรือแนวทาง หลักการใหม่ๆ ของท้องถิ่น) การร่วมมือกันเพื่อระดมหาวิธีทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาด้วยกัน โดยใช้หลักการของท้องถิ่นเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้

การดูแลซึ่งกันและกัน การดูแลเพื่อร่วมงาน คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้นำชุมชน โดยการทำงานและแบ่งปันข้อมูลวิกฤตโรคระบาดร่วมกัน จะทำให้ความวิตกกังวลที่เกี่ยวข้องต่างๆ ลดลงได้ และสามารถเข้าช่วยเหลือได้ทันการณ์ หากจำเป็น

แบ่งปันข้อมูลข่าวสาร เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้ปฏิบัติงานในชุมชนจะทำการเก็บบันทึกข้อมูลอย่างละเอียดในด้านบุคคล สถานที่ ความเจ็บป่วย ข้อมูลตัวอย่างความสำเร็จ และความท้าทายในรูปแบบที่ท้องถิ่นสามารถเข้าถึงได้ง่าย และเพื่อให้ข้อมูลดังกล่าวกลายเป็นสื่อที่สามารถรายงานหรือเผยแพร่ออกไปได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องถึงผู้จัดการ ผู้ประสานงาน CBR/CBID และหน่วยงานของรัฐได้

เอกสารชุดนี้จัดทำโดยศาสตราจารย์ Sally Hartley (ประเทศสหราชอาณาจักร) และ Venkatesh Balakrishna (ประเทศอินเดีย) โดยการสนับสนุนจาก Christine Cornick และทีม CBR/CBID ประเทศแซมเบีย, Abdul Busuulwa CAN (ประเทศยูกันดา) ศาสตราจารย์ Gwynneth Lelewellyn (ประเทศออสเตรเลีย) และ Elanie Marks (เจนีวา องค์การอนามัยโลก)

เรียบเรียงภาษาไทย โดย สมชาย รุ่งศิลป์ และ ศิริพร ประเสริฐชาติ (APCD)

ท่านสามารถรายละเอียดข้อมูลเพิ่มเติมตามลิงค์ด้านล่างนี้

<https://www.who.int/publications-detail/disability-considerations-during-the-covid-19-outbreak>